

Erik Schraven

De passie en ambitie van Erik Schraven:

‘Leerlingen met TOS of SH zelfstandiger maken door inclusief onderwijs’

Erik Schraven is directeur Onderwijs TOS Zuid-Nederland bij Kentalis. Zijn grote passie en ambitie is om onderwijs voor leerlingen met TOS inclusiever maken. Met andere woorden: leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis, maar soms ook slechthorende of dove kinderen, die onderwijs volgen via het vso (cluster 2) moeten praktijkonderwijs en vmbo kunnen volgen op een reguliere school.

Sociaal-emotionele en communicatieve zelfredzaamheid is hierbij van levensbelang, erkent Schraven. “En dit nemen we ook mee in ons beleid. Je kunt kinderen wel tot hun achttiende of langer in het speciaal onderwijs houden en dan de straat opsturen, met de boodschap: ‘nu moet je gaan participeren’, maar dit vind ik een hele vreemde gang van zaken. Kinderen en jongeren zijn opgevoed en grootgebracht binnen de muren van het speciaal onderwijs! Mijns inziens zou het daarom veel logischer zijn om op een zo jong mogelijke leeftijd binnen het regulier onderwijs te integreren. Samen met andere leerlingen.”

Overigens betekent dit niet dat leerlingen met TOS en/of SH geen speciaal onderwijs meer nodig hebben. Schraven: “Onze visie is dat het beter is om

deze extra ondersteuning maximaal toe te voegen aan het reguliere onderwijs. We hebben op dit moment op 31 scholen zogeheten medium settings en school-in-schoollocaties. Hierbij proberen we zoveel mogelijk leerlingen met een problematiek te concentreren, omdat dit de begeleiding een stuk gemakkelijker en overigens ook betaalbaar maakt. Medewerkers van Kentalis kunnen die leerlingen dan op maat ondersteunen in wat ze nodig hebben. Denk dan bijvoorbeeld aan communicatietraining en logopedie.”

Stapjes

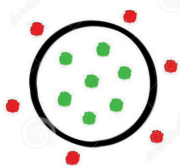
Voorheen zouden deze leerlingen heel snel naar speciaal onderwijs gaan. Schraven: “Nu proberen we dit in zo’n speciale setting te organiseren, zodat leerlingen op een reguliere school zitten waarbij we kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. Liefst in hun eigen sociale omgeving. Nogmaals, speciaal onderwijs is absoluut nodig, maar we zetten constant stapjes naar steeds meer regulier onderwijs voor kinderen met TOS of D/SH. De visie op inclusiviteit is expliciet opgenomen in ons laatste beleidsplan van 2019. De ontwikkelingen lopen echter al langer.”

Beter om extra ondersteuning maximaal toe te voegen aan regulier onderwijs’

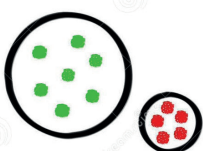
Momenteel wordt er een nieuw strategieplan gemaakt, waarbij de visie op inclusiviteit volgens Schraven ‘weer verrijkt gaat worden met nieuwe initiatieven en nieuwe visies hierop’. “Al langere tijd zitten op een reguliere school zo’n twintig dove en slechthorende kinderen. Een prachtig succes, waarvoor veel belangstelling is in binnen- en buitenland. Tot in Japan toe! En voor TOS hebben we ook hele mooie ontwikkelingen. Ik ben zelf directeur geweest van een middelbare school in Oss en heb daar speciaal onderwijs voor TOS-leerlingen op een reguliere school ingericht. Op het resultaat kunnen we trots zijn. Zowel in de onderbouw als de bovenbouw loopt dit immers prima.”

Schraven is er van overtuigd dat het voor alle partijen een win-winsituatie is. “Je ziet dat onze leerlingen groeien. Als ze 12, 13, 14 jaar zijn, komen ze af en toe in een reguliere klas en spiegelen zich dan aan reguliere leerlingen. In de bovenbouw zitten ze vrijwel constant in een reguliere klas. Hiermee ontwikkel je zelfvertrouwen, sociaal-emotionele vaardigheden en communicatieve zelfredzaamheid. Het ‘probleem’ is dan niet in één keer opgelost, maar we maken vorderingen.” En ook de relatie met de reguliere leerlingen is uitstekend te noemen. “We maakten ons hierover in het begin best zorgen, maar gevallen van ‘uitsluitingen’ of ‘pestgedrag’ hebben zelden gespeeld.”

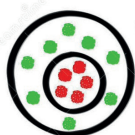
EXCLUSION

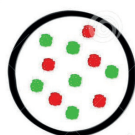
SEPARATION

INTEGRATION

INCLUSION

Hele aanbod

In het inclusief onderwijs kan het hele aanbod worden gegeven, benadrukt Schraven. “We liepen binnen het vso tegen het probleem aan dat er slechts een paar uitstroomprofielen zijn; in tegenstelling tot het reguliere vmbo. Daar zijn veel meer keuzemogelijkheden. Op kleine scholen kunnen we dit gewoon niet bieden. Financieel en kwalitatief is dit niet mogelijk. We zijn echter van mening dat elke leerling het recht heeft om te kiezen voor een profiel dat bij hem of haar past. Door samen te werken met zo’n reguliere partner, gaan plotseling veel meer deuren open. Qua onderwijs, maar ook als het gaat om culturele uitstapjes, sportdagen et cetera.”

Gevalen van ‘pestgedrag’ hebben nog nooit gespeeld’

Wat zeker ook van belang is, is dat een schoolbestuur én docenten bereid moeten zijn om te investeren in leerlingen met TOS en/of D/SH. Zij moeten die stap willen zetten om zichzelf (verder) te ontwikkelen. “Hetgeen een TOS-leerling (extra) nodig heeft, hebben heel veel leerlingen nodig”, verklaart Schraven. “Die aanpak is helpend voor veel meer kinderen. Als je dyslectisch bent of ADHD hebt, kun je er zeker ook baat bij hebben...”

Ouders

Uit de pilot op de school in Oss bleek overigens dat met name ouders van de vso-leerlingen die naar het reguliere praktijkonderwijs gingen, het aanvankelijk erg spannend vonden. Schraven: “Ze waren gewend aan een school met ongeveer honderd leerlingen en waren bang dat hun kind op zo’n grote school (250 leerlingen) niet de juiste ondersteuning zou krijgen. De praktijkschool had voor deze ouders een traject georganiseerd, waarin ze kennis konden maken met de werkwijze van de reguliere school en allerlei vragen konden stellen. Hierna waren ze helemaal gerustgesteld.”